

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (toliau – LSMU) 2026 m. kovo mėn. vykdė ketvirtuosius nuotolinius dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupių narių susitikimus. Šių susitikimų metu LSMU mokslininkai kartu su projekte dalyvaujančiais ūkio subjektais ir jų atstovais aptarė tyrimui atrinktų karvių sveikatingumo, gerovės ir produktyvumo rodiklių vertinimo analizių duomenis bei parodomąjį bandymo karvių grupių formavimo ypatumus. Aukščiau paminėti rodikliai pasirinkti kaip pagrindiniai projekto intervencijos baigtiniai vertinimo taškai, nes jie kompleksiskai atspindi melžiamų karvių bandos būklę ir leidžia objektyviai įvertinti fitogeninių preparatų kompozicijų panaudojimo poveikį didžiojo prieskrandžio mikrobiotos optimizavimui, sergamumo mažinimui, gyvūnų gerovės gerinimui ir pieno produkcijos didinimui. Šiuos susitikimus LSMU vykdo pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinę priemonę „Parodomieji projektai ir informavimo veikla“ tęsiant projekto **„Fitogeninių preparatų kompozicijų panaudojimas melžiamų karvių didžiojo prieskrandžio mikrobiotos optimizavimui, produkcijos didinimui ir sveikatingumo gerinimui“** Nr. 23PA-KK-23-1-05574-PR001 įgyvendinimą.

Susitikimų metu pristatyti ir detalai apžvelgti tyrimui atrinktų karvių sveikatingumo rodiklių vertinimo analizės duomenys. Analizė apėmė karvių ir veršelių sveikatos būklės duomenis, vyraujančias problemas ir jų dažnį, priežastinius ryšius, taip pat ūkiuose atliekamų pieno, pašarų, kraujo ir išmatų tyrimus, jų rezultatų interpretavimą bei stebėsenos (monitoringo) duomenis. Įvertintas sisteminės vakcinacijos taikymas atskiroms gyvūnų grupėms, reguliariai vykdomos prevencinės priemonės ir sveikatingumo valdymo strategijos dalyvaujančiuose ūkiuose. Atliktas sistemingas projekto kontekste gautų sveikatingumo rodiklių analizės duomenų palyginimas su moksliskai grįstomis tendencijomis ir tarptautinėmis gairėmis.

Taip pat aptarti, detalai išanalizuoti ir įvertinti karvių šėrimo ir raciono valdymo duomenys. Vertinta ūkiuose taikoma šėrimo sistema ir šėrimo organizavimas, raciono sudarymas ir jo korekcijų dažnis, sausųjų medžiagų suvartojimas, pašarų kokybė ir jų laboratorinių tyrimų rezultatai, naudojamų pašarų priedų (įskaitant fitogeninių preparatų kompozicijų derinius) grupės, pašarų kokybės svyravimo įtaka, nustatytos šėrimo problemos ir rizikos bei akcentuota atrajojimo stebėsenos svarba, atsižvelgiant į galimą šių veiksnių poveikį didžiojo prieskrandžio mikrobiotos būklei ir karvių produktyvumui. Šėrimo ir raciono valdymo vertinimas atliktas kaip netiesioginis fermentacinių procesų ir didžiojo prieskrandžio mikrobiotos aktyvumo rodiklis, siejant šiuos parametrus su karvių sveikatingumo ir pieno produkcijos rezultatais.

Susitikimų metu pristatyti atliktos pieninių karvių gerovės strategijos analizės duomenys, karvių bandos gerovės vertinimo ypatumai, remiantis projekte dalyvaujančių ūkių pateikta informacija, gyvūnų gerovės vertinimo protokolų pritaikymas (pvz., snukio ekspresijos

vaizdinės analizės skalė), apžvelgtas matematinis gyvūnų gerovės modelis ir tyrime dalyvaujančių karvių bandų gerovės ir sveikatingumo balansas, atsižvelgiant į tarptautinėse gairėse rekomenduojamų gyvūno pagrindų paremtų gerovės rodiklių taikymą.

Pristatyta ir projekto eigoje atlikta tyrimui atrinktų karvių produktyvumo rodiklių vertinimo analizė, skirta įvertinti pieno produkcijos kiekybinius ir kokybinius rodiklius kontrolinėse ir tiriamosiose karvių grupėse prieš fitogeninių preparatų kompozicijų panaudojimą ir po jo. Apžvelgti į tyrimą įtrauktų karvių pieno produkcijos pasiskirstymo dėsningumai pagal veisles ir veislės sąlygotą pieno riebalų ir baltymų procentinį kiekį, atlikti praėjusios laktacijos ir viso gyvenimo pieno produkcijos palyginimai kontrolinėse ir tiriamosiose grupėse. Taip pat įvertintas bendras karvių pieno produkcijos, pirmaveršių ir vyresnių karvių pieno riebalų ir baltymų kiekio pasiskirstymas priklausomai nuo veislės. Be to, aptarta daugelis kitų diskutuotinų ir reikšmingų aspektų, susijusių su ūkio duomenų rinkimu, ūkyje eksploatuojamų technologijų ir įrangos ypatumais, turinčiais įtakos pieno gamybos efektyvumui, karvių sveikatingumo vertinimui ir gerovės užtikrinimui.

Tolimesnės projekto žinios ir rezultatai bus pateikiami numatytuose dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupių narių susitikimuose ir informavimo renginiuose. Projektas yra finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtros ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. Dėl išsamesnės informacijos projekto įgyvendinimo klausimais prašome kreiptis į projekto administratorių prof. dr. Vaidą Oberauską (el. paštas vaidas.oberauskas@lsmu.lt) arba LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro vadovą dr. Giedrių Palubinską (mob. 0 616 19245, el. paštas giedrius.palubinskas@lsmu.lt).